

حق ثبت اختراع، کپی‌رایت و علائم تجاری

نوشته‌ی هنری چارمسون و جان بوچاکا

برگردان: مریم مهذب

for
dummies
A Wiley Brand

ترجمه و چاپ در ایران، تحت امتیاز
انتشارات وایلی توسط انتشارات آوند دانش

WILEY

آوند دانش

سرشناسه: چارمسون، هنری، ۱۹۶۱-م. Charmasson, Henri, 1961
 عنوان و نام پدیدآور: حق ثبت اختراع، کپی‌رایت و علائم تجاری For Dummies / نوشته‌ی هنری چارمسون، جان بوچاکا؛
 برگردان مریم مهذب؛ ویراستار طاهره صباغیان.
 مشخصات نشر: تهران: آوند دانش، ۱۳۹۹.
 مشخصات ظاهری: ۴۳۲ ص.
 شابک: ۹۴-۲-۶۶۶۱-۶۲۲-۹۷۸
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
 یادداشت: عنوان اصلی: Patents, copyrights & trademarks For Dummies, c2008.
 موضوع: مالکیت معنوی -- ایالات متحده -- به زبان ساده
 موضوع: Intellectual property -- United States -- Popular works
 شناسه‌ی افزوده: بوچاکا، جان
 شناسه‌ی افزوده: Buchaca, John
 شناسه‌ی افزوده: مهذب، مریم، ۱۳۶۴-، مترجم
 رده‌بندی کنگره: K۲۹۸۰
 رده‌بندی دیویی: ۳۴۶/۷۳۰۴۸
 شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی: ۶۱۲۲۷۲۲

آوند دانش

حق ثبت اختراع، کپی‌رایت و علائم تجاری

نوشته‌ی هنری چارمسون و جان بوچاکا
 ویراستار: طاهره صباغیان
 طراحی گرافیک: استودیو آوند دانش

برگردان: مریم مهذب

نمونه‌خوان: لیلا ملکی

صفحه‌آرا: فاطمه افشاری‌پور

شمارگان: ۵۰۰ جلد

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳، چاپ دوم

ایتنوگرافی، چاپ و صحافی: چاپ محمد

نشانی دفتر نشر و مرکز پخش: ابتدای خیابان پاسداران، خیابان گل نپی، خیابان ناطق نوری، بن‌بست طلایی، پلاک ۴

تلفن: ۲۲۸۷۱۵۲۲، ۲۲۸۹۳۹۸۸، نمابر: ۲۲۸۷۱۵۲۲

فروشگاه: ضلع جنوبی پارک قیطریه، خیابان روشنایی، خیابان شهاب، نیش روشن‌دان، پلاک ۲۵، تلفن: ۲۲۳۹۵۲۹۳

شابک: ۹۴-۲-۶۶۶۱-۶۲۲-۹۷۸

صندوق پستی: ۱۹۵۸۵/۶۷۳

کلیه‌ی حقوق این کتاب نزد ناشر محفوظ است

۳۰۰,۰۰۰ تومان
 معاف از ارزش افزوده

محدودیت مسئولیت / سلب مسئولیت از ایجاد ضمانت: هیچ مسئولیتی متوجه ناشر یا نویسنده در قبال دقت یا کامل بودن متن این اثر نیست و صریحاً از تمامی ضمانت‌ها، شامل و نه محدود به، ضمانت مناسب بودن برای هدفی خاص، سلب مسئولیت می‌کنند. به‌واسطه‌ی فروش یا مواد تبلیغاتی هیچ ضمانتی ایجاد نخواهد شد یا تعمیم نخواهد یافت. توصیه‌ها و راهکارهای ارائه‌شده در این اثر ممکن است برای هر موقعیتی مناسب نباشند. این اثر با استناد بر این تفاهم فروخته می‌شود که ناشر درگیر هیچ‌گونه کار حقوقی، حسابداری یا هرگونه خدمات حرفه‌ای دیگر نمی‌شود. چنانچه مشاوره‌ی حرفه‌ای موردنیاز باشد، از خدمات یک فرد حرفه‌ای باید بهره گرفته شود. نه ناشر و نه نویسنده نباید در قبال صدماتی که از این ناحیه حادث می‌گردد مسئول باشند. این مطلب که به سازمانی یا وبسایتی در این اثر ارجاع داده و/ یا به‌عنوان منبع احتمالی اطلاعاتی بیشتر معرفی می‌شود نباید به‌مزه‌ی آن باشد که ناشر یا نویسنده اطلاعات یا توصیه‌هایی را که سازمان یا وبسایت ارائه می‌کند صحه می‌گذارد. علاوه‌براین، خوانندگان باید از این مطلب آگاه باشند که وبسایت‌های اینترنتی که در این اثر فهرست شده‌اند ممکن است در حداثی که این اثر نوشته شده است تا زمانی که خوانده می‌شود، تغییر کنند یا محو شوند.

فهرست مطالب در یک نگاه

مقدمه ۱

بخش ۱: محافظت از دارایی‌های فکری: مبانی مالکیت فکری ۹

فصل ۱: مرتب کردن ابزار مرتبط با مالکیت فکری ۱۱

فصل ۲: ایجاد محدودیت ۲۳

فصل ۳: فراخوان سواره نظام و پرداخت هزینه‌ها ۳۳

فصل ۴: اسرار تجاری، ابزار اغلب نادیده گرفته شده‌ی مالکیت فکری ۴۷

بخش ۲: ثبت اختراع محصولات ۵۷

فصل ۵: ثبت اختراع و نحوه‌ی عملکرد آن ۵۹

فصل ۶: بررسی حق ثبت اختراع پیش از اقدام به کسب آن ۷۵

فصل ۷: جست‌وجوی ثبت اختراع ۸۹

فصل ۸: آماده کردن درخواست ثبت اختراع ۱۰۷

فصل ۹: ثبت درخواست ثبت اختراع ۱۳۱

فصل ۱۰: جدال با بازرس ثبت اختراع ۱۴۹

فصل ۱۱: صدور حق ثبت اختراع ۱۸۵

بخش ۳: استیفای کپی‌رایت ۲۰۵

فصل ۱۲: سبک منحصر به فرد یعنی برخورداری از کپی‌رایت ۲۰۷

فصل ۱۳: حل مسائل مربوط به مالکیت ۲۲۹

فصل ۱۴: اثربخشیدن به کپی‌رایت ۲۴۱

بخش ۴: محافظت از هویت تجاری ۲۶۳

فصل ۱۵: نمایان کردن نشان تجاری ۲۶۵

فصل ۱۶: انتخاب نام تجاری شناخته شده ۲۸۱

فصل ۱۷: جستجوی دردسترس بودن نام ۲۹۵

فصل ۱۸: برقراری و ثبت نشان تجاری ۳۱۳

بخش ۵: استفاده از حقوق مالکیت فکری ۳۴۳

فصل ۱۹: محافظت از حقوق مالکیت فکری در سایر کشورها ۳۴۵

فصل ۲۰: صدور مجوز بهره‌برداری از حقوق مالکیت فکری ۳۶۹

فصل ۲۱: به‌دام‌انداختن افراد خاطی ۳۸۷

بخش ۶: بخش ده‌تایی‌ها ۴۰۱

فصل ۲۲: ده تصور غلط رایج در زمینه‌ی حقوق مالکیت فکری ۴۰۳

فصل ۲۳: ده مشکلی که در درخواست ثبت اختراع پیش می‌آید ۴۰۷

فصل ۲۴: ده پرسش رایج در خصوص کپی‌رایت ۴۱۱

فصل ۲۵: ده مورد از بزرگ‌ترین اشتباهاتی که در نام‌گذاری رخ می‌دهد ۴۱۵

خوشحالیم که کتاب حق ثبت اختراع، کپی‌رایت و علائم تجاری *For Dummies* را انتخاب کرده‌اید! ما همه‌ی تلاشمان را می‌کنیم تا از این کتاب تجربه‌ای مطلوب و آموزنده داشته باشید.

در دنیای فناوری، مالکیت فکری، دارایی اصلی اکثر شرکت‌های تجاری به شمار می‌آید. اگر اصطلاح مالکیت فکری شما را سردرگم می‌کند، این کتاب کمک می‌کند جزئیات آن را درک کنید و نشان می‌دهد چگونه سهم خود را از این نوع دارایی به دست آورید و از آن محافظت کنید.

آیا همیشه تصور می‌کردید که توماس ادیسون یا دنیل استیل بعدی خواهید بود؟ آیا شرکتی که در آن مشغول به کار هستید، اخیراً لوگوی جدید یا علامت تجاری مهیجی را خلق کرده و گسترش داده است؟ شاید به مفهومی جدید در نرم‌افزار می‌اندیشید، مفهومی که می‌تواند دنیای سایبرنتیک را متحول کند. یا شاید به فکر اختراع آخرین مدل از «آخرین مدل‌ها» بوده‌اید؛ چیزی که بتواند با آی‌پاد یا دوربین تلفن همراه رقابت کند.

اگر این چنین است، درست انتخاب کرده‌اید؛ زیرا داشتن ایده‌ای خوب، خلق یک قطعه‌ی هنری فوق‌العاده یا محصولی باب روز، نخستین گام در بهره‌برداری از خلاقیت و سخت‌کوشی به شمار می‌آید. گام بعدی محافظت از دارایی فکری شماست. روشن است که شما از این موضوع آگاهید. این سه اصطلاح نه‌چندان کوچک، یعنی حق ثبت اختراع، کپی‌رایت و علائم تجاری شما را اغوا کرده و این کتاب را برگزیده‌اید (و امیدواریم آن را خریده باشید). حدس می‌زنیم که تمایل دارید نکات بیشتری را در این باره بیاموزید. خب، قرار است هر آنچه باید بدانید (اما پیش‌تر حتی فکر کردن به آن‌ها هم شما را وحشت‌زده می‌کرد) بیاموزید. شما در حال ورود به دنیای هیجان‌انگیز حقوق مالکیت فکری هستید. شاید اصطلاح هیجان‌انگیز اندکی اغراق‌آمیز باشد، ولی به ما هم حق بدهید؛ هر چه باشد ما وکیل حوزه‌ی حقوق مالکیت فکری هستیم.

درباره‌ی این کتاب

ما در این کتاب، خیلی ساده ماهیت و عملکرد و کاربرد اصلی حقوق مالکیت فکری را توضیح می‌دهیم؛ از جمله اینکه چگونه می‌توانید حقوق مالکیت فکری خود را در مقابل رقیبانتان به دست آورید و مدیریت کنید یا به‌طریقی سودمند و از طریق توافق‌نامه‌های صدور مجوز و سایر طرح‌های ارزشمند، از آن‌ها بهره ببرید. هر کدام

از انواع اصلی محافظت از مالکیت فکری (حق ثبت اختراع، کپی رایت و علائم تجاری) در بخشی جداگانه بررسی می‌شود. همچنین فصلی را به موضوع عمدتاً نادیده گرفته شده‌ی اسرار تجاری اختصاص می‌دهیم.

پس از مطالعه‌ی این کتاب، درک خوبی از رویه‌های مربوط به کسب، ثبت، نگهداری و محافظت از حقوق مالکیت فکری خود یا شرکستان به دست می‌آورید. خواهید توانست تصمیماتی آگاهانه اتخاذ کنید و در ملاقات با متخصصان حوزه‌ی مالکیت فکری، با اعتماد به نفس سخن بگویید. همچنین ابزار و دانشی را که برای انجام دادن اکثر کارهایی که در بررسی‌ها و رویه‌های ثبت لازم است، در اختیار خواهید داشت.

با وجود این، کتاب پیش رو جایگزینی برای گرفتن مشاوره‌ی حقوقی از متخصصان نیست. وقتی با دارایی‌های فکری و حقوق مالکیت فکری مواجه می‌شوید، با مسائل حقوقی پیچیده‌ای سروکار دارید. برای همه‌ی پرسش‌های حقوقی، فقط یک پاسخ قطعی وجود دارد: «بستگی دارد». پس مطمئن شوید که مشاوره‌ی شایسته در اختیار دارید که شما را در مسیر دشوار مشکلات حقوقی راهنمایی می‌کند.

نکته: با اینکه نویسندگان این کتاب توصیه می‌کنند شرکت‌ها همیشه به طرز آشنای نشان‌های تجاری خود (اصلمی و برندها) را ترجیحاً به صورت درشت و با حروف بزرگ نمایش دهند تا این نشان‌ها بارز باشند و بر وضعیت حقوقی آن‌ها تأکید کند، ناشر به دلایل کاربردی و زیبایی‌شناختی، در سرتاسر این کتاب از املائی معمولی استفاده کرده است. این طرز نگارش نباید موجب شود که اهمیت بزرگ‌نمایی علائم و سایر نشان‌های تجاری در هنگام استفاده در تابلوها و تبلیغات، نزد خوانندگان این کتاب کم‌رنگ شود.

قواعد رعایت شده در این کتاب

ما در سرتاسر این کتاب از یک سری قواعد پیروی کرده‌ایم تا همه چیز منسجم و به راحتی قابل درک باشد:

«اصطلاحات جدید با حروف مایل نوشته شده و به فاصله‌ای اندک، توضیحاتی آمده است که درک آن‌ها را آسان می‌کند.

«حروف درشت اقداماتی را نشان می‌دهد که به صورت گام‌های شماره‌دار آمده است.

«کادرها (متن‌هایی که در کادرهای خاکستری رنگ آمده) حاوی اطلاعاتی است که آگاهی از آن‌ها جالب است، اما برای درک فصل یا بخش مربوط ضروری نیست.